

Persbericht
Luxemburg, 5 juli 2021

De Europese belastingbetaler moet te vaak opdraaien voor de kosten, en niet de vervuiler

Het beginsel dat de vervuiler betaalt, houdt in dat vervuilers de kosten van hun vervuiling moeten dragen. De Europese Rekenkamer (ERK) meldt vandaag echter dat dit niet altijd het geval is in de EU. Hoewel dit beginsel over het algemeen tot uitdrukking komt in het milieubeleid van de EU, blijft de dekking ervan onvolledig en wordt het ongelijkmatig toegepast in de diverse sectoren en lidstaten. Als gevolg daarvan wordt soms overheidsgeld — in plaats van het geld van vervuilers — gebruikt om saneringsacties te financieren, zo stellen de auditors.

In de EU zijn bijna 3 miljoen locaties mogelijk verontreinigd, voornamelijk als gevolg van industriële activiteiten en afvalverwerking en -verwijdering. Zes op de tien oppervlaktewaterlichamen, zoals rivieren en meren, verkeren niet in een goede chemische en ecologische toestand. Luchtverontreiniging, een belangrijk gezondheidsrisico in de EU, tast ook de vegetatie en ecosystemen aan. Dit alles brengt aanzienlijke kosten met zich mee voor de EU-burgers. Het beginsel dat de vervuiler betaalt, houdt in dat vervuilers verantwoordelijk worden gesteld voor hun vervuiling en de milieuschade die zij veroorzaken. Het zijn de vervuilers, en niet de belastingbetalers, die de daarmee gepaard gaande kosten moeten dragen.

“Om de ambities van de Europese Green Deal efficiënt en eerlijk te realiseren, moeten de vervuilers betalen voor de milieuschade die zij veroorzaken”, aldus Viorel Ștefan, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. “Tot nu toe moet de Europese belastingbetaler echter veel te vaak opdraaien voor de kosten die de vervuilers hadden moeten betalen.”

Het beginsel dat de vervuiler betaalt, is een van de belangrijkste beginselen die ten grondslag liggen aan het milieubeleid van de EU, maar de auditors hebben geconstateerd dat het ongelijk en in verschillende mate wordt toegepast. Hoewel de richtlijn inzake industriële emissies van toepassing is op de meest vervuilende installaties, stellen de meeste lidstaten de industrie nog steeds niet aansprakelijk wanneer toegestane emissies milieuschade veroorzaken. In de richtlijn is ook niet bepaald dat de industrie de kosten moet dragen van de impact van

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is te vinden op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

restverontreiniging, die oplopen tot honderden miljarden euro's. Evenzo is het beginsel dat de vervuiler betaalt geïntegreerd in de afvalwetgeving van de EU, bijvoorbeeld door middel van "uitgebreide producentenverantwoordelijkheid". De auditors merken echter op dat er vaak aanzienlijke overheidsinvesteringen nodig zijn om de financieringskloof te dichten.

Vervuilers dragen ook niet de volledige kosten van waterverontreiniging. De huishoudens in de EU betalen doorgaans het meest, hoewel zij slechts 10 % van het water verbruiken. Het blijft moeilijk om het beginsel dat de vervuiler betaalt toe te passen in het geval van verontreiniging die afkomstig is van diffuse bronnen, en met name uit de landbouw.

Heel vaak heeft de verontreiniging van locaties zo lang geleden plaatsgevonden dat de vervuilers niet meer bestaan, niet kunnen worden geïdentificeerd of niet aansprakelijk kunnen worden gesteld. Deze "weesverontreiniging" is een van de redenen waarom de EU saneringsprojecten heeft moeten financieren die door de vervuilers hadden moeten worden betaald. Nog erger is dat er ook publieke middelen van de EU zijn gebruikt in strijd met het beginsel dat de vervuiler betaalt, bijvoorbeeld wanneer autoriteiten in de lidstaten hebben verzuimd de milieuwetgeving te handhaven en vervuilers te laten betalen.

Tot slot benadrukken de auditors dat wanneer bedrijven niet over voldoende financiële zekerheid beschikken (bijv. een verzekering tegen milieuaansprakelijkheid), het risico bestaat dat de milieusaneringskosten uiteindelijk door de belastingbetaler worden gedragen. Tot op heden eisen slechts zeven lidstaten (Tsjechië, Ierland, Spanje, Italië, Polen, Portugal en Slowakije) financiële zekerheid voor sommige of alle milieuverplichtingen. Op EU-niveau zijn dergelijke garanties echter niet verplicht, wat in de praktijk betekent dat de belastingbetaler moet opdraaien voor de saneringskosten wanneer een bedrijf dat milieuschade heeft veroorzaakt, failliet gaat.

Achtergrondinformatie

Een aanzienlijk deel van de EU-begroting is bestemd voor de verwezenlijking van de EU-doelstellingen inzake klimaatverandering en milieu. In de periode 2014-2020 was ongeveer 29 miljard EUR in het kader van het EU-cohesiebeleid en het LIFE-programma specifiek gericht op milieubescherming.

Speciaal verslag nr. 12/2021: "Het beginsel "de vervuiler betaalt": inconsistente toepassing in de milieubeleidslijnen en -acties van de EU" is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu). Dit verslag is niet gericht op de energie- en klimaatsector, aangezien deze onderwerpen zijn behandeld in verschillende recente verslagen van de ERK, zoals een speciaal verslag over het [emissiehandelssysteem van de EU](#) en een speciaal verslag over [luchtverontreiniging](#). Twee weken geleden heeft de ERK ook een verslag over [klimaatverandering en landbouw](#) in de EU gepubliceerd. In het vandaag gepubliceerde verslag wordt het beginsel dat de vervuiler betaalt echter voor het eerst specifiek onderzocht.

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere geïnteresseerde partijen zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen in de verslagen wordt in de praktijk omgezet.

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — M: (+352) 691 553 547